

Вавричук О.С.,
викладач кафедри готельно-ресторанної справи,

Баран Т.В.,
студентка групи ГР-286

Галицький коледж імені В'ячеслава Чорновола

ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИЙ БІЗНЕС ЯК СПЕЦИФІЧНА ЛАНКА ЕКОНОМІКИ ДЕРЖАВИ

Готельно-ресторанний бізнес є однією з важливих складових туристичної інфраструктури, важливим напрямом соціально-економічного розвитку країни, який виступає основним джерелом надходження валютних коштів в економіку, презентує вітчизняний туристичний продукт на світовому ринку, як наслідок, є рушійною силою у процесі глобалізації та інтеграції України до світового економічного простору. Сучасні реалії вимагають наукових досліджень економічного напрямку з метою розробки та впровадження передових організаційних та управлінських новинок у готельно-ресторанному бізнесі, що призводить до переосмислення теоретичних особливостей існування підприємств галузі. Це спонукає до наукового пошуку нових способів і методів стратегічного управління, основою якого є стратегія підвищення ефективності діяльності підприємства.

Правильно підібрана стратегія є важливим фактором і в цей же час дієвим важелем стратегічного управління, оскільки вона надає ціль та покращує використання потенціалу підприємства у різних напрямках розвитку. Попри існуючі дослідження, пов'язані з удосконаленням готельно-ресторанного бізнесу, дане питання залишається актуальним і характеризується зростанням зацікавленості науковців у пошуку ефективних методів в контексті наукового обґрунтування їх організації. Обов'язковою умовою розвитку вітчизняного туризму є забезпечення якості обслуговування туристів, відтак якості готельно-ресторанного сервісу [1].

Сфера готельно-ресторанного обслуговування настільки тісно пов'язана з послугами у сфері туризму, розваг, що під час розгляду питань управління та організації доцільно представляти їх як єдиний туристський готельно-ресторанний комплекс. Готельні та ресторанні підприємства здійснюють свою діяльність у сфері

послуг, кінцевий продукт їх діяльності –не готова продукція, а надана послуга. Готельні послуги –це комплекс послуг із забезпечення тимчасового проживання у готелі, включаючи супутні послуги, перелік яких визначається виконавцем [2].

Сфера готельно-ресторанних послуг має ряд специфічних особливостей у порівнянні з матеріальним виробництвом. На відмінну від товарів, ці послуги виробляються і використовуються в один час, не потребують зберігання. А це ускладнює регулювання попиту і пропозиції послуг. Готельно-ресторанні послуги відрізняються від продукції, хоч в промисловості росте роль обслуговування, яке може включати ремонт обладнання, обслуговування після продажу та інші послуги, пов'язані з реалізацією товарів. Вважаючи, що в більшості випадках у сфері послуг є частинка продукції, так, як при реалізації продукції є частина послуги. Тісне переплетення продажів товарів і надання послуг ускладнює виокремлення і облік послуг [3, с. 56].

У сучасних умовах в економіці багатьох країн світу сталий розвиток сфери послуг, що включає туризм і готельне господарство, диктує зміни в пріоритетах суспільного розвитку, зростання ролі і частки особистісної складової у формуванні суспільного багатства, загальну глобалізацію бізнесу, необхідність розширення і підтримки міжнародних контактів, зміну системи цінностей і ролі дозвілля. Сьогодні ринок готельних послуг є потужною системою господарства всього регіону і важливою складовою економіки туризму. У свою чергу, туристична індустрія потенційно -одна з найбільш високодохідних галузей національного господарства країн. І, оскільки туристи -основні споживачі послуг готелів, то для будь-якої країни розвиток туристичної та готельної сфер є практично життєво необхідним.

В Україні в готельну індустрію спрямовуються значні інвестиції на оновлення готельної бази, нове будівництво, впровадження сучасних технологій, форм обслуговування. Водночас аналіз регіонального ринку готельного господарства країни дозволив визначити значну кількість існуючих проблем:-відсутність ефективної системи управління народногосподарським комплексом України;-зменшення кількості готельного фонду;-недостатність реклами та ін. Це детермінує деякий занепад галузі. Проведене наукове дослідження дало змогу резюмувати значення готельно-

ресторанного бізнесу в розвитку економічного потенціалу країни й зумовило конкретизацію таких висновків:

Розвиток ринкової економіки призвів до такого складного та різноманітного способу роботи в сфері послуг, як готельно-ресторанного бізнесу. Цей напрям діяльності, як ні одна інша галузь, потребує усвідомлення світового досвіду і пильної уваги до перспектив її використання в державі. З цієї позиції, важливим є визначення ролі та значення цього бізнесу в регіональній економіці сучасності, визначення динаміки його розвитку, співвідношення даного бізнесу в різних країнах з метою додання корисного в національну специфіку.

Готельно-ресторанний бізнес – є одним з видів економічної діяльності, що відноситься до малого та середнього бізнесу, котрий на пряму або опосередковано створює нові робочі місця і стає важливим важелем наповнення бюджету різних рівнів. Підприємства готельно-ресторанного бізнесу – заклади достойного рівня сервісу, що надають послуги з коротким терміном проживання й надання харчування, а також інші додаткові послуги, які пропонуються залежно від типу зірковості. Для створення дієвої роботи підприємств готельно-ресторанного господарства з'являється потреба наукового пояснення стратегій їх розвитку, які пересікаються із головним світовим досвідом та практикою вітчизняних лідируючих підприємств. Наукова тенденція створення стратегії розвитку готельно-ресторанних підприємств має опиратися на комплексному, системному підході до вирішення проблем взаємоузгодження і збалансування їх розвитку з зовнішнім та внутрішнім середовищем [2, с. 68].

Негативні фактори, які супроводжують національну економіку, змушують систему управління підприємств готельно-ресторанного бізнесу створювати умови для пошуку ефективних управлінських рішень з покращення якості послуг, що надаються, для підвищення рівня комфорту тощо. Для цього менеджменту суб'єкта господарювання слід враховувати наступне: висока культура і якість обслуговування забезпечує конкурентні переваги на ринку, що позитивно відзначається на результатах фінансово-господарської діяльності.

У сучасних умовах вітчизняної економіки, коли система управління обмежена у використанні фінансових ресурсів, слід оперативно реагувати на мінливість та

невизначеність в економічному середовищі, тому важливим є використання світового досвіду в ефективному управлінні суб'єктом господарювання. Суспільно-політичні проблеми і деформованість економіки України вимагають власного наукового вирішення сучасних проблемних аспектів, які повинні забезпечуватися у межах сформованої стратегії діяльності (розвитку) підприємства, враховуючи закономірності розвитку ринкової економіки, галузі, регіону, вплив зовнішнього та внутрішнього середовища, а також вимог системи управління топ-менеджменту. Умови ведення бізнесу в готельно-ресторанній галузі характеризуються збільшенням конкуренції, відповідно, ринок пропозиції послуг з розміщення та організації харчування збільшується, тому обумовлюється потреба у доцільності розробки стратегій розвитку як на короткостроковий термін, так і на довгострокову перспективу з метою пошуку резервів для підвищення обсягів діяльності та пошуку вигідних споживачів. Проте слід відзначити, що залишки командно-адміністративної системи економічних відносин, сталі переконання і психологія поведінки керівної ланки суб'єктів підприємництва не сприяють запровадженню важливих елементів ефективного управління, як оперативного, так і стратегічного [4, с. 36].

Отже, напрями подальшого розвитку підприємств готельно-ресторанного бізнесу повинні визначатися через фактори можливості їх пристосування до правил зовнішнього середовища. Тому головним змістом формування стратегії розвитку готельно-ресторанних підприємств є знання правильних напрямів господарської діяльності на основі постійного моніторингу підприємницького середовища, органічного оволодіння стратегічним мисленням та методами управління, розрахованими на перспективу.

Література:

1. Баранович А. М. Теоретико-методичні засади формування стратегій розвитку підприємства. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2014. Вип. 8. Ч. 2. С. 77-81.

2. Агафонова Л. Г., Агафонова О.С. Туризм, готельний та ресторанний бізнес: ціноутворення, конкуренція, державне регулювання. Київ : Знання України, 2002. 243 с.

3. Качала Т. М., Петровська І.О. Значення готельно-ресторанного бізнесу в господарчій системі регіону. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2018. № 5. С. 54–58.

4. Домбик О. М. Облік і внутрішній контроль в управлінні діяльністю підприємств готельно-ресторанного бізнесу : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09 Львів, 2016. 293